

HRVATSKA RIJEČ

LIST ZAJEDNICE HRVATA U MAKEDONIJI

TRAVANJ 2007 g.

BR.17

IZASLANSTVO ZAJEDNICE HRVATA MAKEDONIJE U POSJETI HRVATSKOM SABORU I HMI

od 28. do 30. ožujka 2007.

Izaslanstvo ZHRM pratio je i na susretima nazočio NJ. E. veleposlanik RH u RM gosp. Ivan Kujundžić. Tijekom našeg posjeta sudjelovali smo na sjednicama nekoliko Odbora Hrvatskog sabora, a isto tako s ravnateljicom i voditeljima Odjela pri HMI ugovorili smo suradnju na konkretnim projektima.

28. ožujka 2007. Posjećena je HMI i upriličen susret s voditeljima Odjela Ladom Kanajet - Šimić, pri čemu je uručena zahvalnica ZHRM Marijom Hećimović, Srebrenkom Šeravić, Nives Antoljak – također uručena zahvalnica ZHRM, pravnom savjetnikom Dijanom Mašala-Perković i odgovornim urednikom "Matice" Hrvjem Salopekom. Istog dana ostvaren je prijem kod ravnateljice HMI gđe Katarine Fuček i dogovor oko realizacije prethodno dogovorenih projekata.

U Hrvatskom saboru izaslanstvo ZHRM srelo se s Odborom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina - Pododborm za hrvatske manjine u Europskim državama, na poziv predsjednice i saborske zastupnice gđe Ivane Sučec-Trakoštanec.

Tom prigodom je održana 9. sjednica ododbora za hrvatske manjine u europskim državama. Sjednicu je vodila predsjednica Podoboda gđa Sučec-Trakoštanec, a nazočni su bili: Niko Rebić, Ivanka Roksandić, Stjepan Bačić - članovi Podoboda, te Luka Ciko, don

Ante Kutleša, Silvija Pešić-Tornčević, Hrvoje Salopek, vanjski članovi Podoboda.

U kratkim crtama u uvodnom izlaganju kao predsjednica ZHRM upoznala sam članove Podoboda s aktivnostima Zajednice i problemima s kojima se susrećemo tijekom svog aktivnog rada. U raspravi koja je uslijedila, članovi Podoboda i izaslanstva su posebnu pažnju posvetili iznalaženju modela za rješavanje glavnih problema, te nakon provedene rasprave Podobor je jednoglasno odlučio predložiti Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina da doneše određene zaključke u svezi što skorijeg potpisiv-

anja i ratificiranja Sporazuma o zaštiti nacionalnih manjina, između Republike Hrvatske i Republike Makedonije. Potom će Odbor upozoriti Vladu RH na potrebu žurnog rješavanja problema stjecanja hrvatskog državljanstva, ukoliko je potrebno kroz izmjene Zakona o hrvatskom državljanstvu; te ponoviti prijedlog upućen Ministarstvu pravosuđa o izradi krovnog Zakona o Hrvatima izvan Republike Hrvatske, i tražiti očitovanje o poduzetom.

Na kraju Odbor će pozvati Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija te Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa da iz sredstava predviđenih državnim proračunom za 2007. osiguraju potrebna sredstva za rad Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

29. ožujka 2007. Susreli smo se sa saborskim zastupnicom gđom Zdenkom Babić-Petričević, predsjednicom Odbora za useljeništvo, a poslije i s predsjednikom Hrvatskog sabora gosp. Vladimirom Šeksom. Tijekom susreta upoznali smo predsjednika Šeksa s aktivnostima i problemima naše udruge. Na kraju srađnog razgovora smo dobili potporu našem radu i aktivnostima uz obećanje za skori susret u Skopju.

Sazvana je 30. sjednica Odbora za useljeništvo.

Sjednicu je vodila predsjednica Odbora za useljeništvo gđa Babić-Petričević, a istoj su nazočili članovi Odbora: Dorotea Pešić-Bukovac, Ruža Tomašić, Stjepan Fiolić, Željko Ledinski, Anto Bagarić, dr. Ivan Bagarić, Anton Peruško, Božica Šolić i Ivica Pančić, te Ivanka Roksandić i don Ante Kutleša. Poslijе kratog uvodnog izlaganja o aktivnostima i problemima Zajednice uslijedila je rasprava uz donošenje zaključka o konkretnoj potpori Zajednice.

Organiziran je također radni susret u organizaciji saborske zastupnice gđe Zdenke Babić-Petričević s izaslanicima ministarstava i to: Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa: Radovan Fucks – zamjenik ministra, Sanja Suto i gosp. Milan Bošnjak, Ministarstvo kulture: Ante Mandarić – pomoćnik ministra, Ministarstvo unutarnjih poslova: Ivica Buconjić – državni tajnik, Ministarstvo Vanjskih poslova i europskih integracija: Bernarda Perić - načelnica Odjela za useljeništvo i Ivan Zeba – prvi tajnik, zastupnici 11 izborne jedinice: Zdenka Babić-Petričević i dr. Ivan Bagarić

Teme razgovora bile su sljedeće: očuvanje hrvatskog jezika putem tečajeva na većoj razini, pri čemu bi se nastava trebala održavati u nekoj školi u centru grada, bilateralni dogovor o zaštiti nacionalnih manjina i financiranje ZHRM od strane Vlade RM po principu reciprociteta, učešće naše delegacije u radu komisije oko teksta dogovora, problemi oko primjeka u hrvatske državljane, financiranje projekata i pomoć od strane HMI i Ministarstva kulture, ko-

liko će dobiti ZHRM iz ovogodišnjeg proračuna od MVPEI i kada.

30. ožujka 2007. Predsjednica ZHRM Snježana Trojačanec posjetila je Veleposlanstvo R. Makedonije u R. Hrvatskoj.

Na kraju svoje posjete, izaslanstvo ZHRM oprostilo se s ravnateljicom i suradnicima u Hrvatskoj matici iseljnika. ■

MINISTRICA KOLINDA GRABAR-KITAROVIĆ U SLUŽBENOJ POSJETI REPUBLICI MAKEDONIJI

Ministri Kolinda Grabar-Kitarović i Dragan Primorac boravili u Makedoniji.

Ministrica vanjskih poslova RH Kolinda Grabar-Kitarović sa suradnicima 24. siječnja boravila je u službenoj posjeti Skopju i pri tom se susrela i s predstvincima Zajednice Hrvata u R. Makedoniji.

Za vrijeme posjeta Skopju ministrica Grabar-Kitarović susrela se s predsjednikom Makedonije Brankom Crvenkovskim, predsjednikom Sobrania Ljubišom Georgievskim, premijerom Nikolom Gruevskim, potpredsjednicom Vlade Gabrijelom Konevskom i sa svojim kolegom Antoniom Milošoskim.

U razgovorima s makedonskim državnim vrhom zaključeno je kako između Hrvatske i Makedonije ne postoje otvorena pitanja, već naprotiv, postoji niz zajedničkih interesa na putu prema euroatlantskim integracijama i trajnoj stabilizaciji jugoistočne Europe.

Ipak, kako su izjavili nakon susreta Grabar-Kitarović i Milošoski, izvrsne hrvatsko-makedonske bilateralne odnose ne prati i gospodarska suradnja, no ohrabruje sve veći interes gospodarstve-

nika obje zemlje za povećanje ne samo trgovine već i za investicijska ulaganja, naročito hrvatskih tvrtki u Makedoniju.

Značajna tema njihovih razgovora bilo je i donošenje Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina, koji bi trebao biti ratificiran u jesen ove godine.

Ministica Grabar-Kitarović s makedonskim Hrvatima

Na susretu s predstvincima Zajednice Hrvata ministrica Grabar-Kitarović u pratinji suradnika i veleposlanika Ivana Kujundžića, izvjestila je o tome kako

Hrvatska inzistira da hrvatska zajednica u Makedoniji bude priznata kao nacionalna manjina, postupak koji su pokrenuli predsjednik Stjepan Mesić i premijer Ivo Sanader prilikom posjeta Makedoniji prošle godine.

To bi bilo postignuto ovim bilateralnim sporazumom, budući Makedonija nije u mogućnosti mijenjati Ustav, rekla je Grabar-Kitarović i dodala da će ovaj dokument osigurati ne samo građanska prava hrvatske manjine, već i materijalna sredstva, kao što ima makedonska

manjina u Hrvatskoj, koja je priznata kao nacionalna manjina i svake godine dobija samo iz državnog proračuna oko sto tisuća eura.

Naglasivši da Hrvatska aktivno pomaže sve manjinske zajednice, Grabar Kitarović je izvijestila da je sličnim sporazumom ureden i položaj srpske manjine, a isto će biti napravljeno i sa Crnom Gorom. Višoku gošću sa suradnicima pozdravila je predsjednica Zajednice Hrvata Snježana

Trojačanec i izvijestila o organiziranosti i aktivnostima udruge, pritom se zahvalivši za materijalnu pomoć hrvatskih vlasti i posebno za potporu koju dobija od veleposlanika Ivana Kujundžića.

Jedino, naglasila je Trojačanac, nismo zadovoljni postupkom za dobivanje državljanstva Hrvata u Makedoniji koji nemaju dokument u kome su se izjasnili kao Hrvati i zato postoji opasnost da budu asimilirani. Ona se založila i za dobijanje

državljanstva supružnika Hrvata u Makedoniji, kako je to uobičajeno za cijelo hrvatsko iseljeništvo osim u bivšim jugoslavenskim republikama.

Na susretu razgovarano je i o ostvarivanju nekih drugih prava u Hrvatskoj, Hrvata iz Makedonije, na što je ministrica Grabar-Kitarović najavila da će biti poduzete mjere da se bar dio problema riješi. ■

MINISTAR DRAGAN PRIMORAC 06.03. 2007. BORAVIO U REPUBLICI MAKEDONIJI

Zavrijeme jednodnevnog službenog posjeta Makedoniji hrvatski ministar znanosti, obrazovanja i športa Dragan Primorac sastao se s državnim vrhom Makedonije, posjetio Sveučilište "Sv. Kiril i Metodij" u Skopju i Tetovsko državno sveučilište, a sastao se i s predstvincima Zajednice Hrvata u Makedoniji.

Nakon susreta s makedonskim ministrom obrazovanja Sulejmanom Rušićem, Primorac je izjavio da su u razgovorima pokrenuli niz pitanja reforme obrazovanja na kojima mogu surađivati, naglasivši da su u Hrvatskoj Bolonjskim procesom obuhvaćeni svi stupnjevi obrazovanja, od vrtića do doktorskih studija, te da će već od iduće školske godine biti uvedeno obvezno srednje obrazovanje, što se priprema i u Makedoniji.

Primorac i Rušići najavili su i da obje

zemlje pokreću projekte za obrazovanje odraslih, budući da veliki broj građana ima završeno ili čak nezavršeno samo

osnovno obrazovanje. Rušići je naglasio da je za Makedoniju od iznimnog značaja hrvatsko iskustvo.

Posjet Zajednici Hrvata

Na susretu s predstvincima Zajednice Hrvata ministar Primorac je naglasio da je cilj boravka u Makedoniji prenijeti hrvatsko iskustvo i pomoći prijateljskoj zemlji u procesu njezinog približavanja Europskoj uniji, podcrtavši kako odgoj i obrazovanje moraju postati prioritet svih malih naroda kako bi bili konkurentri na svjetskom tržištu znanja jer se s velikim silama ne mogu natjecati u gospodarstvu i visokim tehnologijama.

Hrvatska je napravila velike pomake i želi imati najkonkurentniji sustav obrazovanja i znanosti u ovom dijelu Europe. Izgrađeno je 253 novih objekata u obrazovanju, škole su informatizirane i prema promjenama Zakona o športu, poseban naglasak je stavljen na školski i sveučilišni šport, jer trenutno od 600.000 učenika svega 200.000 imaju fizički odgoj. Primorac je zatim ponudio pomoć

Zajednici za očuvanje hrvatskog jezika i kulture i izrazio uvjerenje da će biti otvorena vrlo uspješna suradnja na tom planu.

Ministra Primorca i njegove suradnike pozdravili su i upoznali s djelovanjem ovdašnjih hrvatskih udruga predsjednica ZHRM Snježana Trojačanec i Branko

Maretić, počasni konzul R. Hrvatske u Bitoli, predsjednik makedonsko-hrvatskog društva "Marko Marulić" i koordinator podružnice ZHRM u Bitoli.

Izloživši osobnu kartu ZHRM koja ima 1032 člana i njene aktivnosti, Trojačanec je naglasila da se

Republika Hrvatska
prof. dr. sc. Dragan Primorac
Ministar znanosti, obrazovanja i športa

Zagreb, 9. ožujka 2007.

Poštovana gospodo Trojančec,

Bilo mi je iznimno zadovoljstvo upoznati Vas osobno i upoznati se s radom Zajednice Hrvata u Makedoniji tijekom mog službenog boravka u Skopju.

Vaš entuzijazam i nastojanja svih članova u očuvanju hrvatskog identiteta u Makedoniji duboko me je dojmio. Bilo mi je dragو čuti pohvalne riječi i rječi zahvale ministarstvu kojem sam na čelu, a vezano uz potporu radu Zajednice na širenju nastave hrvatskog jezika i kulture među našom djecom.

Vrata Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske ostaju Vam širom otvorena i bit će nam drago pomoći Zajednici i nadalje, i shodno mojim riječima potpore vrlo brzo biti će vam dostavljena donacija Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa u vidu rječnika, nove kroatističke literature kao i računalnom opremom kako biste još uspješnije mogli promicati i čuvati hrvatski identitet.

S poštovanjem,

Trg hrvatskih velikana 6 • 10000 Zagreb • Tel: (01) 4569 000 • Fax: (01) 4617 962

kontinuirano radi na očuvanju hrvatskog identiteta izučavanjem hrvatskog jezika i održavanjem kulturnih manifestacija. Već devetu godinu, rekla je ona, drži se nastava hrvatskog jezika u Skopju i Bitoli, a od ove godine i u Štipu. U Skopju su stasale već dvije starosne grupe djece, a ima i odraslih Hrvata koji bi izučavali hrvatski jezik, i u svezi toga Trojačanac je zatražila pomoć od ministra, kao i ukidanje novouvedenih kvota za upis Hrvata izvan domovine na sveučilištima u Hrvatskoj.

O radu Hrvatskog konzulata i aktivnostima Makedonsko-hrvatskog društva i udruge Marko Marulić u Bitoli izvjestio je Branko Maretić. Konzulat obuhvaća 12 gradova u jugozapadnom dijelu Makedonije i svake prve subote u mjesecu održava konzularni dan. Jedno s Društvom i Udrugom Hrvata organizira se nastava hrvatskog jezika i obilježavanje Dana državnosti RH - održavanjem Dana hrvatske kulture u suradnji s gradom Splitom. U tijeku je i procedura za proglašavanje gradova prijatelja Splita i Bitole, koji su uspostavili dobru kulturnu i gospodarsku suradnju, rekao je Maretić.

Na kraju susreta razmijenjeni su darovi. Ministar Primorac darovao je objema udružama originalan dres hrvatske nogometne reprezentacije, a Trojačanec ministru umjetničku fotografiju Skopja i Portofolio Zajednice u povodu 10-te obljetnice postojanja. ■

POSJET MINISTRA BOŽE BIŠKUPIĆA ZAJEDNICI HRVATA U REPUBLICI MAKEDONIJI

Ministar kulture RH g. mr. Božo Biskupić s predstavnicima mladeži stranke HDZ Marijom Juricom prilikom sudjelovanja na XIII. kongresu vladajuće stranke RM VMRO-DPMNE, susreo se 16. ožujka s makedonskim Hrvatima u prostorijama ZHRM.

Tijekom posjete bili su nazočni veleposlanik RH Nj.E.g. Ivan Kujundžić, g. Mirko Kraljev, savjetnik za kulturu u veleposlanstvu i najviši predstavnici ZHRM.

Dobrodošlicu nazočnima poželjela je predsjednica ZHRM mr. sc. Snježana Trojačanec i iznijela tekuće probleme s

kojima se suočava Zajednica, a koji se uglavnom odnose na materijalnu potporu RM u sklopu bilateralnih odnosa o zaštiti manjina između Makedonije i Hrvatske.

Počasni konzul RH u Bitoli i koordinator ogranka ZHRM-a u Bitoli gospodin dr. Branko Maretić upoznao je nazočne sa aktivnostima Hrvata u Bitoli.

Nazočnima se obratila predsjednica Odbora za kulturu pri ZHRM gospođa Violeta Krstić koja je između ostalog istakla da mi Hrvati u RM približavamo hrvatsku kult-

uru i doprinosimo promidžbi te kulture ljudima i sredini u kojoj živimo realizacijom konkretnih projekata. Hrvati u RM su čuvari nacionalnog identiteta i najbolji znak prepoznavanja hrvatske države, spomenula je u svom izlaganju predsjednica Odbora za projekte pri ZHRM gospođa mr. Ljerka Totch Naumova i naglasila da je od tridesetak projekata koji su u ovom trenutku spremni za realizaciju, zbog nedostatka finansijskih sredstava, dat prioritet projektima za očuvanje hrvatskog jezika i hrvatske tradicionalne kulture u očuvanju

hrvatske baštine.

Uviđajući važnost i potrebu povezivanja s matičnom državom prigodnu riječ održao je g. Ivan Šišak, počasni predsjednik ZHRM.

Na kraju ovog srdačnog susreta ministar kulture RH g. mr. Božo Biskupić istakao je da će se založiti za potporu Hrvatima u Makedoniji pri realizaciji projekata iz oblasti kulture. ■

IZASLANSTVO ODBORA ZA EUROPSKE INTEGRACIJE R. HRVATSKE U SKOPJU

Izaslanstvo Odbora za europske integracije Sabora Republike Hrvatske predvođeno predsjednikom Nevenom Mimicom 2. i 3. travnja boravilo je u Republici Makedoniji. Izaslanstvo se sastalo i s predstvincima Zajednice Hrvata.

Pokraj razgovora s matičnim tijelom za eurointegracije makedonskog parlamenta, Neven Mimica sa suradnicima i hrvatskim veleposlanikom Ivanom Kujundžićem, susreo se s predsjednikom Sobranja Ljubišom Georgievskim, ministrom vanjskih poslova Makedonije Antonijom

Miloškom i Gabrijelom Konevsom-Trajkovskom, potpredsjednicom Vlade za europske integracije.

Na svim susretima s makedonskim dužnosnicima potvrđeno je jačanje razine odnosa između dvije zemlje na svim područjima, a osobito u parlamentarnoj suradnji, jer razmjenom iskustva i međusobnom potporom jača uloga naših parlamenata u procesu unutarnjih reformi i približavanja Evropi, izjavio je za novinstvo Neven Mimica nakon susreta i razgovora s domaćinima.

Potvrdivši Mimičine riječi Tito Pet-

kovski je čestitao Hrvatskoj na pozitivnoj ocjeni Europske unije i poželio joj brzi ulazak u europsku obitelj, ocjenivši potom da je ohrabrujuća Berlinska deklaracija EU u kojoj se zemlje zapadnog Balkana navode kao nezaobilazni čimbenik mira i stabilnosti na koje Europa mora računati.

Izaslanstvo hrvatskog parlamentarnog Odbora za eurointegracije u ponedjeljak nazočilo je i na sjednici Sobranja koje je ratificiralo Sporazum o suradnji s Hrvatskom u oblasti zdravstva i medicine. Drugog dana boravka Mimica sa suradnicima susreo se s članovima Odbora za vanjsku politiku, te parlamentarnom skupinom Sobranja Makedonije za prijateljstvo i suradnju sa Saborom Republike Hrvatske.

U rezidenciji veleposlanika Ivana Kujundžića gosti iz Hrvatske sastali su se s članovima Predsjedništva Zajednice Hrvata. Nazočne su pozdravili veleposlanik Kujundžić, Neven Mimica i Tito Petkovski, a predsjednica Snježana Trojačanec izvjestila je o boravku i susretima s hrvatskim dužnosnicima za vrijeme nedavna posjeta izaslanstva Zajednice Zagrbu.

Skopje, 02.04.2007. M. Damjanovska

AKTIVNOSTI ZHRM 05.01.2007-16.03.2007

5. 1. 2007.

Predstavljanje ZHRM u MVP R. Makedonije. Sastanak sa gosp. Saškom Todorovskim; sastanku nazočili gđa. Trojačanec i gosp. Kuljevan

11. 1. 2007.

U Zagrebu, u MVPEI susret predsjednice gđe Trojačanec sa gđom Mirjanom Bohanec-Vidović, gđom Jasminom Kovačević-Čavlović i gosp. Ivanom Žebom. Konstruktivni razgovori u vezi predstojećeg bilateralnog sporazuma, tekućih problema ZHRM i Hrvata u R. Makedoniji.

19. 1. 2007.

Izašao iz tiska dugo očekivani broj "Hrvatske riječi". Dolazak HNK u MNT, kao predstavnici ZHRM nazočni gosp. Brandolica, gosp. Šišak i gosp. Kuljevan. Tom prigodom uručena portfolija ravnateljici HNK-a i Mustafi Nadareviću

19-21. 1.2007.

Organizacija (A. Kuljevan) posjeta predstavi "Hasanaginice", u iznimno kratkom roku prodano 180 karata članovima ZHRM.

21. 1. 2007.

Svečani koktel u rezidenciji veleposlanika RH s učesnicima predstave "Hasanaginica" i ministrom za kulturu R. M; kao predstavnici ZHRM nazočili gosp. Slišković i gosp. Kuljevan.

22. 1. 2007.

Peta sjednica Predsjedništva ZHRM. Glavna točka je bio dogovor oko dolaska ministricе VPEI R. Hrvatske u Skopje 23.01.2007. i susreta s njom, kao i prioritetnih zahtjeva delegacije ZHRM koji se trebaju dogоворити s ministricom.

23. 1. 2007.

Nazočnost predstavnika ZHRM (gđa Trojačanec, gđa Totch, gđa Krstić i gđa Trajanovska) MOB-u na operi "Čarobna

frula", kojom je dirigirao Josip Šego. Poslije izvedbe, s ravnateljem MOB-a gosp. Oliverom Arsovskim razgovarano o suradnji na konkretnim projektima.

24. 1. 2007.

Susret s ministricom MVPEI R. Hrvatske mr. sc. Kolindom Grabar – Kitarović u prostorijama Vlade RM Delegacija ZHRM u sastavu: gđa. Trojačanec, gosp. Slišković, gosp. Kuljevan, gđa Kosovska i gosp. Katalinić, u svojstvu konzula nazočio gosp. Maretić, a kao predstavnik HSK-a za Makedoniju gosp. Bradić.

24. 1. 2007.

Delegacija ZHRM u sastavu gđa Trojačanec, gosp. Slišković, gosp. Kuljevan, gđa. Kostovska nazočila premijeri u Kazalištu narodnosti. Poslije predstave razgovarano o mogućnostima za suradnju.

31. 1. 2007.

Susret s dekanom Fakulteta za turizam, u sastavu: gđa Trojačanec i gosp. Kuljevan Promocija ZHRM i preliminarni razgovori o mogućnostima za suradnju.

5. 2. 2007.

Sesta sjednica Predsjedništva ZHRM, glavna točka bila je dogovor i usvajanje programa aktivnosti i proračuna za 2007. godinu, te organizacija proslave Valentinova i maškara u prostorijama ZHRM.

9. 2. 2007.

Predana preslika kompletne dokumentacije o finansijskom poslovanju udruge u Veleposlanstvo R. Hrvatske na ruke Nj. E. veleposlanika Ivana Kujundžića.

14. 2. 2007.

Proslavljen Valentinovo u prostorijama ZHRM. Uz bogati kulturno - umjetnički program nazočilo oko stotinjak članova .

16. 2. 2007.

Maškare za najmlađe članove u prostorijama ZHRM, uz dobru glazbu, lijepo maske i dječje vragolije.

27. 2. 2007.

Sedma sjednica Predsjedništva ZHRM, glavna točka bila je usvajanje završnog računa za 2006. godinu.

4. 3. 2007.

Svečano otvaranje prostorija ZHRM u Štalu. Iste otvorili gradonačelnik Štala gosp. Pande Sarev i NJ. E. veleposlanik Ivan Kujundžić. Istovremeno s radom započela škola hrvatskog jezika za mlade Hrvate iz Štala.

7. 3. 2007.

Susret s Ministrom MZOŠ-a R. Hrvatske prof. dr. sc. Dragom Primorcem i izaslanstvom u prostorijama ZHRM, susretu nazočilo desetak predstavnika naše Zajednice. Razgovor je prošao u izuzetno srdačnoj i radnoj atmosferi.

13. 3. 2007.

Osmnaesta sjednica Predsjedništva ZHRM, dogovor oko predstojećih aktivnosti u travnju.

16. 3. 2007.

Susret sa ministrom kulture R. Hrvatske mr. sc. Božom Biškupićem i gđicom Marijom Juricom, stručnom suradnicom u Ministarstvu financija R. Hrvatske u prostorijama ZHRM. Susretu nazočilo petnaestak predstavnika naše Zajednice. U izuzetno toploj i opuštenoj atmosferi prezentiran je rad Zajednice, odbora i dramske grupe, a razgovor je završio s konkretnim prijedlozima i savjetima gosp ministra. ■

PREDSJEDNICA ZHRM

mr. sc. Snježana Trojačanec

IZLOŽBA - HRVATSKA NARODNA GLAZBALA U VREMENU I PROSTORU

UMuzeju Makedonije u Skopju je realizirana izložba privatne zbirke i glazbene radionice mr. sc. Krešimira Galina u razdoblju od 5. do 14. prosinca 2006 godine. Organizator i suorganizator izložbe su Hrvatska matica iseljenika, Zajednica Hrvata u Republici Makedoniji kao i Muzej Makedonije u Skopju, pod pokroviteljstvom Veleposlanstva RH u RM, Nj. E. g. Ivana Kujundžića koji je sudjelovao i u svečanom otvorenju izložbe. Autor izložbe je mr. sc. Krešimir Galin, hrvatski etnoorganolog i etnomuzikolog, a suradnik u koncepciji izložbe je Melita Matijević. Uspješnoj realizaciji su pridonijeli i članovi Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji uz osobito zalaganje gđe Snježane Trojačanec, predsjednice ZHRM i Violete Krstić, povjesničarke umjetnosti i predsjednice Odbora za kulturu ZHRM.

Izložba je izazvala veliki interes brojne publike, a od posebnog su značenja bile interaktivne radionice koje su sadržale veći broj predavanja i projekcija mr. sc. Krešimira Galina na istu temu, te izrade pojedinih glazbala. Radionice su održane za više različitih skupina učenika osnovnih škola, Glazbeno-baletnog učilišnog centra "Ilija Nikolovski Luj" u Skopju, Fakulteta za glazbenu umjetnost u Skopju, kao i za djecu Hrvata u Makedoniji.

Cilj ove, prije svega edukativne izložbe, je bio prezentacija hrvatskih narodnih instrumenata kao dio privatne zbirke mr. sc. Galina, koji ističu kulturnu raznolikost Hrvata i hrvatskog prostora, te kulturnu osebujnost pojedinih primjeraka autentičnih i raritetnih instrumenata (reglaste klepetaljke, zvrka, buga cige, diplica) poznatih samo kod Hrvata koji su imali posebne običajne i ritualne primjene, a imaju svoje daleke povijesne korijene - predkršćanski period. Potom pista, slavik, curlin u obredu pozdravljanja sunca,

kao i predistorijske korijene-zujalice, gimavci koji sudjeluju u obredima plodnosti, odnosno u magiji dozivanja kiše. Neki od instrumenata ukazuju na mezopotamsko i indoijarsko podrijetlo (tambure dvožice, grobnički cindri iz Lanišća, identični s tamburama reljefnih prikaza iz gornje Mezopotamije, područje huritske države, kao i babilonski naziv sinitu-dvožice, a dvostruka zvona ukazuju na otok Kreta, tu su i praporci iz Slavonije, kao i česti nalaz starohrvatskih nekropola; dvocijevna klarinet-ska svirala, misnice i diplice koje ukazuju na razvitak dvoglaska.

Izložena skupina od 62 eksponata je podijeljena na 4 skupine koje obuhvaćaju idiofon, tj. samozvučna glazbala (batičasta klepetaljka, te svjetski jedinstvena, samo hrvatska reglasta klepetaljka iz Turopolja, pločaste klepetaljke-vetrenjače (klopotec ili kjepalice), brojna stočna zvona, svatovske trojke, metalne zvečke Hrvata bunjevaca u Vojvodini, metalne i pločasto-prstenaste zvečke (ukrasi za konjske glave u Istri), glinene zvečke mohačkih Hrvata u Madarskoj, organske zvečke-tikvice

iz Slavonije, ručne čegrtaljke koje oglašavaju početak uskrsnje mise, vele škrebetaljke.

U drugoj skupini su bila izložena membranofona, tj. opnozvučna glazbala iz sela Podravine i Slavonije (doboš). U trećoj skupini su kordofona tj. žicozvučna glazbala gdje su zastupljene citre (cintre) gradičanskih Hrvata, bordunska citra iz Podravine slična salzburškoj koncertnoj citri cimbala, kao obavezno glazbalno orkestra u Podravini uz violine i bajz. Tu su i najstariji primjer hrvatske dugovrate lutnje, tambure dvožice, dangubice iz Banovine, cinder iz Kastavštine i Grobničine.

Značajne su slavonske i ličke samice, tj. bordunske tambure četverožice, rijetke, tambure farkaševa sustava, mandoline, bendjoline, jednostrune i dvostrune gusle iz Like, južnodalmatinska lirica ili lijerica.

Cetvrtu skupinu je zastupljena s aerofonim, tj. zrakozvučnim glazbalima gdje su uvrštene zujalice, germjavice s otoka Krka, frnduljke iz Podravine, zvrkovi, piste, curlin, frule od kore kestene ili slavić, flauta bez rupica za sviranje, jednocijevne blok flauta raznih oblika dječjih igračaka. Dvocijevne flaute-pastirske dvojnice, duplice ili svirale, volarice, blizni u Istri, dvogrele svirale u Hercegovini. Globularne flaute od gline, vodo-loburaci, s rupicama za sviranje - okarine, glazbala vrste oboe, roga-sopile, banjiske svirale, oboe s rupicama za sviranje, male i vele roženice i male vele sopile, dvocijevne klarinet-ske svirajke, jednocijevne iz trske diplice presvučene kožom barske pijavice iz Baranje - jedinstvene u svijetu. Zastupljene su i dvocijevne, istarske surle i misnice ili dalmatinske i hercegovačke diple kao i pastirski rog - uzdužna truba.

Ova je izložba prezentirana u više od četrdeset gradova kao u Hrvatskoj tako i u brojnim europskim centrima usporedno s radionicama koje su isto tako pobudile naročitu pozornost.

Hrvatsko narodno kazalište u Skopju

Duga i plodna suradnja makedonskog i hrvatskog kazališta nastavlja se i dalje. Tako je dana 21. siječnja 2007. na sceni Makedonskog narodnog kazališta upriličena predstava Milana Ogrizovića "Hasanaginica", u režiji Mustafe Nadarevića, organizirana uz potporu Veleposlanstva RH u RM, Ministarstva kulture RH, grada Zagreba i Ministarstva kulture RM.

Predstavu je posjetilo brojno članstvo Hrvatske Zajednice u Makedoniji, kao i makedonsko gledateljstvo. U glumačkoj postavi "Hasanaginice" pojavili su se priznati hrvatski glumci poput Alme Price, Mustafe Nadarevića, Marije Kohn i drugih. ■

PROSLAVLJEN SV. VALENTIN BLAGDAN VELIČANJA LJUBAVI

Prostorijom ZHRM 14. veljače veličala se ljubav. Tome je doprinjelo veliko crveno srce, najomiljenija dekoracija sv. Valentina, preko kojeg se prenose ljubavne poruke, za što se pobrinula urednica "Hrvatske riječi" gđa Nevenka Kostovska, uz sponsorstvo gosp. Srećka Matića.

U veseloj i srdačnoj vrevi ozarenih lica začuo se glas predsjednice ZHRM gđe Snježane Trojačanec. Otvarajući crveno srce puno raznovrsnih slastica predsjednica je pozdravila nazočne i dala riječ prečasnom monsinjoru gosp. Antonu Cirimotiću.

Originalan tvorac blagdana zaljubljenih bio je svećenik Valentin koji je živio koncem trećeg stoljeća u Rimu. Valentin je bio mučenik koji je pogubljen, a u njegovu čast Papa je izgradio baziliku nedaleko od Rima. To mjesto posjećuje veliki broj ljudi, a osobito mladih koji se na tom putu susreću, upoznaju i zavole, rekao je monsinjor u svom izlaganju o 14. veljači, danu zaljubljenih.

Poslije izlaganja mon. Cirimotića, proslava je nastavljena čitanjem ljubavne

poezije. Pjesnikinja Ljerka Totch Naučeva napravila je izbor ljubavnih pjesama velikog hrvatskog književnika Antuna Gustava Matoša, a ljubavno ozračje upotpunjeno je zvucima gitare pod vještim prstima gosp. Ivana Bradića. Čuli su se stihovi poput onih iz pjesme "Ljubavni vjetar".

**Predivan ples zjenica
brani duhovna vrata Kaptola
tamo gdje marcipanska srca
ljube Ljubav**

Nadalje je proslavu ispunila glazba. Gosti blagdanske večeri zaljubljenih bili su mladi umjetnici: pijano Simon Kiselički i violina Jelka Nelkovska.

Izvanredna izvedba umjetničkih djela klasične glazbe vratila je prisutne u stara vremena.

I ne bi bio blagdan ako se ne bi prisjetili hrvatskih pjesama. Miješali su se zvuci glasovira, violine, gitare i glasova prisutnih članova ZHRM uz drage pjesme "Ne dirajte nam ravnici" i splet dalmatinskih refrena.

Tako je uz pjesmu, glazbu, piće, slastice i ljubav koja je lebdila te večeri uhvaćeno sjećanje na domovinu Hrvatsku. ■

mr. sc. Ljerka Totch Naumova

USKRSNUĆE - TEMELJ "ŽIVOTA" VELIČANJA LJUBAVI

Temelj našega života jest ljubav. Sav naš život ovisi o njoj, toj dubokoj potrebi koju osjećamo od trenutka našeg začeća, a osjećamo je svi. Ljubav majke, oca, supružnika, djece, braće, sestara, prijatelja, bake, đeda, bebe, a ljubav nad svim ljubavima i temelj nje je Božanska ljubav. Zbog te čiste neizmjerne ljubavi je naš nebeski Otac dao za nas i svog sina, jedinorodenog. Bog je učinio da počne kucati u utrobi Marijinoj malo, a "veliko" srce Isusa Krista kojeg ćemo slaviti na ulasku u Jeruzalem mašući palminim granama, da to isto srce vidimo probodeno i razapeto na križu, razapeto od nas, za nas. Ima li veći dokaz ljubavi? Nema. Uskrs kaže monsinjor Ante Cirimotić, je najveći događaj ne samo za kršćane nego i za svakoga čovjeka uopće. Isus svojim uskrsnućem, apostolima je pokazao što će se dogoditi svakom čovjeku na sudnji dan. Ni filozofi, ni političari, ni duhovne vode nisu znali što će se dogoditi nakon smrti.

Ne bi se ni znalo da nije Isus pokazao što znači uskrsnuće. To nije oživljavanje, oživio je Lazara, Jairovu kćer i mladića iz Naima, uskrsnuće je jedino Njegovo, a u njemu i mi uskrsavamo. On je pokazao što je uskrsnuće

- preobrazba tijela i duše, produhovljenje tijela koje gubi mnoga svojstva koje je imalo, a dobiva mnoga koje nije imalo.

Ne vrijede ni kemijski, ni biološki, ni fizički zakoni. Neće trebati jesti, pitи, spavati, budući je produhovljen. Ne samo što će tijelo biti preobraženo, nego se i duša preobražava i pročišćuje prilagođena novom načinu postojanja. Konkretno, kad Isus ulazi, iako su vrata zatvorena ipak lik učenici prepoznavaju, njegov glas identificiraju što znači neke osobine ostaju prepoznatljive, sačuvat će se osobne karakteristike ljudi.

Tomu je pozvao na Bijelu nedjelju da vidi ubode od rana. Toma nije vjerovao dok nije video. Kad je video pogjerovao je.

Prepoznatljivost i razlike među osobama će postojati, identičnost ostaje, ali tijelo i duša su preobraženi.

Uskrsnut će svi, ali one koji su se odlučili za "Ljubav" čeka sreća i ljepota - raj, a oni koji su se odlučili za sebeljublje i time se udaljili od Boga bit će u trajnoj nesreći i ružnoći - paklu.

Uskrs nije samo blagdan koji treba slaviti biranim jelima, nego je on poziv da se što bolje pripremimo za svoje uskrsnuće.

Uskrs je poziv svakom od nas da duhovno uskrsnemo tj. da se oslobođimo grijeha

i da se svakodnevno pripremamo za svoje uskrsnuće, ali na radost i sreću, a ne na strahovitu nesreću.

U vrijeme korizme, ljudi više prakticiraju molitvu, post, pomaganje ljudima; tako da se u organizaciji Hrvatske zajednice i Katoličke crkve održao i Uskrsni sajam s ciljem skupljanja sredstava kao pomoći siromašnjima i skupljanje sredstava za orgulje čije postavljanje i prvi zvuci će upotpuniti ono nešto što se jedino zvukom orgulja može upotpuniti dok slušamo, govorimo, a istovremeno i osjećamo molitvu upućenu Gospodinu.

Na sajmu je bilo raznih vrsta kolača i poslastica, kao i miljeva izrađenih kako od naših baka, majki tako i od djece koji su taj Božji dar željeli iskoristiti na tako human način. No, bit Usksra nisu jaja i slatkiši. Bit Usksra je nada i vjera da se smrću ne završava život, već počinje drugi život - ako vjeruješ. Vjeruj, jer to je istina. ■

Pripremila: Jadranka Čardinovski

MAŠKARE U SKOPJU

MAKEDONIJA - Dana 16. veljače 2007. u prostorijama Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji obilježene su maškare. Djeca svih uzrasta, kao najmladi članovi hrvatske Zajednice, uspješno su sudjelovala u maškarama i u posebnoj odjeći dobro odglumila svaku svoju, različitu, specifičnu i neobičnu masku. Mali je dječji igrokaz upotpunio ovu priredbu, a marljiv je rad za obilježavanje maškara bio pozdravljen od brojnog gledateljstva članova ZHM-a i roditelja. Na koncu su sva djeca bila nagrađena skromnom donacijom slatkih davora - proizvodima Kraš-a.

Izvještaj gosp. Ivana Bradića člana središnjeg odbora sa Hrvatskog svjetskog kongresa održanog u Zagrebu, ožujku 2007. godine

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES O ODLUCI MEĐUNARODNOG SUDA PRAVDE KOJOM SU SRBIJA I CRNA GORA LIŠENE ODGOVORNOSTI ZA POČINJENI GENOCID

Odlukom Međunarodnoga suda pravde u Den Haagu (26. veljače 2007.) kojom su Srbija i Crna Gora lišene odgovornosti i krivnje za počinjene genocide u Bosni i Hercegovini, predstavnici i članovi HSK-a iznenađeni su i razočarani. Poput većine Hrvata i bosansko-hercegovačkih muslimana, odluku Suda doživjeli su kao veliku nepravdu Međunarodne zajednice prema žrtvama srpskog genocida.

U ime HSK-a i svih onih koji u ovoj odluci vide namjerno zanemarivanje pravde i pobjedu onih koji su počinili ili podržavali zločine, ističemo sljedeće: zbog istine i pravde naglašavamo da su Srbija i Crna Gora izvršile agresiju na Hrvatsku, Sloveniju, Bosnu i Hercegovinu. U razdoblju između 1991. i 1995. g., ubijeno je više desetaka tisuća nedužnih civila, a dvije stotine tisuća bili su protjerani iz njihovih gradova i sela. Ne tražimo, niti podržavamo osvetu jer je ona svojstvena onima koji su izvršili genocid nad nedužnim ljudima, niti smatramo cijelu srpsku naciju odgovornom za zla koja su u njezino ime počinjena nad Hrvatima i muslimanima.

REZOLUCIJA HRVATSKOGA SVJETSKOG KONGRESA

Na Zasjedanju održanom u Zagrebu 5., 6. i 7. ožujka 2007. HSK, krovna organizacija Hrvata koji prebivaju izvan Republike Hrvatske na svih pet kontinenata, donio je sljedeću Rezoluciju:

1. HSK sa zabrinutošću prati štetnu činjenicu zanemarivanja Hrvata koji žive izvan granica RH-a. U državnoj politici; sredstvima javnoga priopćavanja; kulturnom, političkom i gospodarskom životu, taj dio hrvatskoga naroda koji je po brojnosti skoro izjednačen s brojem Hrvata u RH, danas ne nalazi u vlastitoj zemlji svoj legitimni prostor djelovanja na osnovi jednakopravnosti. Država je ta koja treba brinuti o ravnoteži i poticajnim mjerama koje će Hrvatima i njihovim potomcima u drugim državama omogućiti bilo povratak u Hrvatsku, bilo sudjelovanje u razvoju i boljitku zemlje koja je neosporivo njihova i koju smatraju svojom.

2. S velikom zabrinutošću dolazimo do zaključka da su opravdane pritužbe Hrvata izvan domovine kako se godine 2000. prekinuo djelotvoran odnos Republike Hrvatske s Hrvatima u dijaspori i u BiH, a da se taj odnos nije ponovno uspostavio godine 2004. S tim u vezi naglašavamo da sve države članice EU, NATO-a i drugih asocijacija razvijaju snažne veze sa svojim zajednicama i pojedincima diljem svijeta.

3. Na osnovi istine i rada za demokratsku budućnost zemlje, podržavamo prijedloge o „lustraciji“, odnosno odstranjenju bivših članova reprezivnih tijela jugoslavenskog sustava iz državnih ustanova, posebice KOS-a, UDBA-e i sličnih ustanova strahovlade i kršenja ljudskih prava u razdoblju 1945.-1990.

4. HSK je odlučio još jednom ponuditi Vladi RH - ovim putem javno, suradnju iškustnih stručnjaka i javnih radnika, kako bi se osmisliла djelotvorna politika i normativa u korist povezivanja domovinske Hrvatske s Hrvatima izvan granica RH.

5. Već od sada zakonom treba odrediti smanjenje pristojbi za primanje Hrvata u hrvatsko državljanstvo te za izdavanje putovnica članovima brojnih obitelji i osobama hrvatske narodnosti u državama niskih osobnih prihoda. Također, uočava se potreba državnog su financiranja stručnih programa i gospodarskih projekata iseljenika i povratnika. Tim istim zakonom osiguralo bi se stipendiranje mladih iseljenika ili povratnika u školama i sveučilištima RH, aisto tako i potpora hrvatskim publikacijama izvan RH te radio i TV-emisijama, kao i kulturno-umjetničkim društvima koji promiču manifestacije hrvatske umjetnosti.

6. HSK na ovom zasjedanju svojom odlukom pruža punu potporu zastupljenosti Hrvata koji prebivaju izvan granica RH u Hrvatskome saboru. Broj istih morao bi biti povećan barem na istu razinu koja je postojala do 1999./2000. godine kad je pregaženo jedno od važnih prava te

velike hrvatske populacije.

7. HSK je utvrdio da su iseljenici na svim kontinentima uvjereni kako u državi nema jedne, svestrano osposobljene ustanove koja bi se bavila rješavanjem njihovog položaja i ujedno doprinosa stvarnom njihovom povezivanju s matičnom zemljom. Stoga se nameće potreba stvaranja jednog ministarstva ili barem Državnoga ureda za iseljeništvo i hrvatske manjine, koje će u svom sastavu na odgovornim pozicijama imati također i Hrvate iz inozemstva.

8. HSK na osnovi svjedočanstava i javnih dokumenata, zaključuje da je položaj konstitutivnog hrvatskog naroda u BiH, i to dobrim dijelom zbog stavova Vlade RH u razdoblju 2000./2004. pretvorio se u trajnu povredu ljudskih i nacionalnih prava. Posljednje tri godine Hrvatima u BiH nisu donijele neku značajniju i stvarnu podršku od strane Republike Hrvatske, iako se opažaju neki pozitivni pomaci. Zahtijevamo da se Hrvatima u BiH pruži svestrana diplomatska, kulturna, finansijska i razvojna podrška kako bi ostvarili uskraćena prava.

9. HSK ponovo prati politička i društvena gibanja u domovini, no ostaje i dalje izvanstranačkom institucijom otvorenom svim Hrvatima izvan RH. U sadašnjem razdoblju pred parlamentarnim izborima koji će se održati krajem 2007. godine, HSK prati stavove stranaka i pojedinaca s izborne scene i spremjan je dati savjet svakom u vezi svog specifičnog polja rada, te izražava nadu u pobjedu one stranke koja će pokazati spremnost za konstruktivnim razmatranjem i primjenom ovog pravednog i nužnog prijedloga.

APEL HRVATSKOGA SVJETSKOG KONGRESA ZA ZAŠTITU HRVATSKIH NACIONALNIH VRIJEDNOSTI

Hrvati kao narod tisućljetne hrvatske kulture i važan čimbenik u stvaranju svekolike europske kršćansko-moralne civilizacije imaju pravo na zaštitu svojih povijesnih stećevina, na očuvanje vitalnih nacionalnih interesa, kulture, vjere, morala i vrijednosti, kako bi na njima gradio svoju budućnost.

HSK poziva sve Hrvate u domovini i svijetu, Hrvatski sabor, Vladu, predsjednika i premijera, Crkvu u Hrvata, sva državna tijela, hrvatske ustanove, udruge, političke stranke i svekoliku hrvatsku javnost da se odlučno suprotstave obezvrjeđivanju i poduzmu energične političke, zakonske i moralne mјere zaštite vitalnih hrvatskih nacionalnih vrijednosti.

Ne smijemo prihvatići krivotvorine. Ne smijemo dopustiti obezvrjeđivanje vrednota hrvatske povijesti, kulture, morala, duhovnosti. Svi Hrvati u domovini i širom svijeta moraju ih štititi. To je prioritetna zadaća svekolikog hrvatskog naroda. ■

Hrvatski svjetski kongres

IZABRANI NAJZASLUŽNIJI GRAĐANI GRADA BITOLE

Iz bitolskog tiska

Tradicionalna, osma po redu akcija Bitolskog vijesnika "Biramo najuspješnije Bitolčane u 2006. godini", održala se 23. veljače u prekrasnom ambijentu hotela "Epinal" u Bitoli. Dobjitnici posebnog priznanja su naši uvaženi veleposlanik RH u RM Ivan Kujundžić i počasni konzul RH dr. sc. Branko Maretić. ■

HRVATI IZ MAKEDONIJE U SABORU

Objavio Večernji list

ZAGREB - Izaslanstvo Zajednice Hrvata iz Makedonije posjetilo je jučer Sabor i dobilo podršku saborskih tijela koja se bave hrvatskom dijasporom za ubrzavanje postupka priznanja statusa nacionalne manjine hrvatskoj zajednici koja u Makedoniji broji oko 5000 ljudi. U Hrvatskoj postoji makedonska nacionalna manjina, koja za svoj rad iz proračuna dobije 100.000 eura godišnje. Hrvati u Makedoniji, pak ostaju bez ikakve potpore dok ne dobiju taj status. ■

AKTIVNOSTI OGRANKA U ŠTIPU

ZHM-ov ogrank u Štigu, slobodno može zauzeti mjesto najaktivnijeg ogranka. Uložili smo puno sebe, osobnih sredstava i ljubavi te ostvarili rezultate radi kojih smo dobili epitet najaktivnijeg ogranka i svojim radom služimo za primjer cijelom gradu.

Dana 31.01.2007. godine organizirali smo akciju dobrovoljnog darivanja krvi. Za samo tri sata prikupljeno je 110 jedinica krvi. Iz ogranka 27 članova je uzelo učestvo, od kojih tajnik Katica Dimčov i članovi Janeš Darko, Janev Ivan, Magdić Ana i Tomić Velibor po prvi put su ispružili ruku u želji da pomognu u spašavanju ljudskih života. Cijela ova akcija se odvijala pod pokroviteljstvom dr. sc. Žana Mitreva i dr. sc. Vlatka Mitaševa koji su u čast svih učesnika organizirali svečanu večeru u znak zahvalnosti i dobre organizacije. Ogrank i svi davaoci obećali su da će u mjesecu svibnju broj biti tri puta veći. Ostali učesnici su bili štovatelji Republike Hrvatske i ogranka u Štigu.

Napokon je ogrank u Štigu dobio svoje prostorije. Za sve članove ogranka prostorija je, uz skromni koktel iz osobnih sredstava, otvorena 05. veljače, a na svečani način, u prisustvu veleposlanika RH u RM gosp Ivana Kujundžića, atašeza za kulturu RH u RM gosp Mirka Kraljeva, predsjednice ZHRM mr.sc. Snježane Trojačanec, tajnika gosp Antona Kuljevana, zamjenice predsjednika I.O. gđa Nevenke Kostovske, rizničara gosp Franca Gulije, gradonačelnika grada Štiga gosp Pande Sareva i savjetnika

za kulturu gđa K. Panajotova, otvorena je dana 04. ožujka u 12 sati. Tom prigodom počasnim gostima je uručen reljef Kairosa kao dio kulturne baštine Republike Hrvatske, koji je izradio počasni član mr. sc. Nikola Smilkov.

Kruna našeg rada je otvaranje tečaja za hrvatski jezik. Na prvom radnom satu bilo je prisutno 18 učenika, a na trećem već više od dvadesetero. Na svečanom ručku koji je bio organiziran za počasne goste i nekoliko članova koordinativnog tijela uz zdravnicu zaželjeli su ogranku još veće rezultate i to sve za boljšak ZHM i očuvanje hrvatstva na ovim prostorima.

Dana 8. ožujka nekoliko članova ogranka osobnim sredstvima obilježilo je Dan žena, no isto tako su se svi složili da u budućnosti proslavljamo 9. svibanj, Dan majke - praznik isto tako raširen i

prihvaćen u cijelom svijetu.

Dana 16. ožujka naš ogrank na svečanoj sjednici u Crvenom križu u Štigu dobio je posebno priznanje u znak zahvalnosti i humanosti za sudjelovanje i organiziranje izvanredne akcije dobrovoljnog darivanja krvi. Zahvalnica uokvirena krasiti našu prostoriju.

Izuzetnu čest smo kao ogrank imali prilikom posjete štovanog ministra za kulturu R. Hrvatske gosp Bože Biškupića, u pratnji veleposlanika R. Hrvatske u R. Makedoniji gosp Ivana Kujundžića i tajnice Hrvatske mladeži gđice Marije Jurice. Tom prigodom gosp ministru je uručen reljef Kairos i u pratnji nekoliko članova ogranka posjetili smo Muzej grada Štiga i uz ugodan razgovor poklonili smo dva CD-a kako bi naše ministarstvo imalo na uvid rad ogranka u Štigu.

Još jednom ovim putem upućujemo zahvalnost gosp Kujundžiću za donaciju TV-prijemnika jer na taj način smo sve bliži Lijepoj našoj.

Sve naše aktivnosti su propraćene od lokalnih i regionalnih medija.

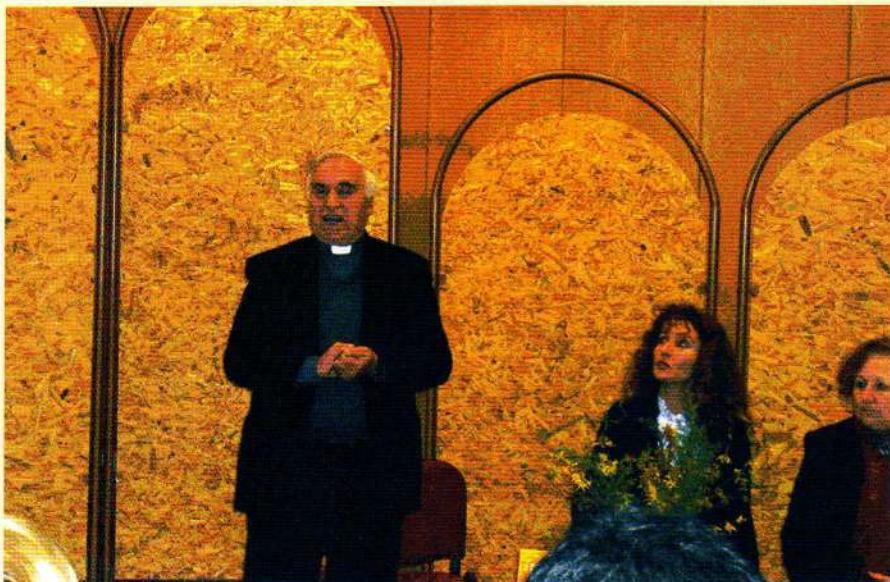
Naš rad ide još većim stopama i sve to za boljšak nas Hrvata na ovim prostorima.

ZHM - ogrank Štip
gosp Ivan Kašuba

AKTIVNOSTI OGRANKA U STRUGI

Centar za kulturu Braća Miladinovci - Struga

ZHM ogrank Ohrid - Struga
Koordinator : Naum Dunoski

Centar za kulturu "Braća Miladinovci"-
Struga.
Promocija knjiga ISTINKA LJUBAV
monsinjora Antuna Cirimotića.
Promotor
Ljerka Totch Naumova
23. ožujka 2007.

Okupili smo se ovog puta u Kući kulture kako bi promovirali knjigu monsinjora Antuna Cirimotića Istinska ljubav. ZHM-ov ogrank Ohrid-Struga za tekuću 2007. godinu stavio je u plan i program i ovu promociju. Sam autor rekao je da čovjek koji razmišlja, traži

odgovor na puno pitanja. Od pitanja koja se na poseban način nameću iznad ljudskog razuma, a od veliku su važnost za čovjeka, svakako je ljudska sreća i mir ili jednostavno duhovno bogatstvo - o tome upravo govorи ova knjiga. Knjigu autora mon. Antuna Cirimotića promovirala je gđa Ljerka Totch Naumova, da bi se na kraju obratio sam autor i zahvalio na lijepom gostoprимstvu.

ZHM ogrank Ohrid-Struga i dalje želi biti dijelom ovakvih promocija i događanja bitnih za hrvatski narod, te se kao organizator ove promocije zahvalio nazočnima, a autoru poželio još puno ovakvih inspirativnih ostvarenja.

ZHM ogrank Ohrid-Struga
Koordinator : Naum Dunoski

PJESNIČKA SURADNJA

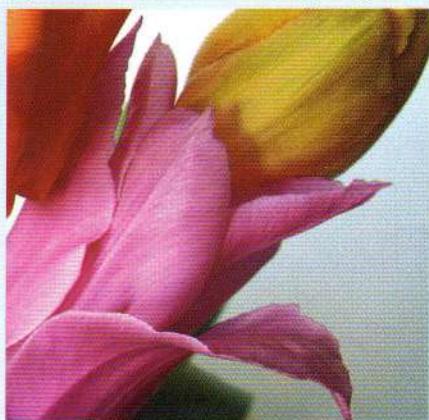
Pjesnikinju Desanku Matijević susretali smo na Rešetarskim susretima pjesnika i na susretu književnika u Rovinju. To je priznata pjesnikinja koja iza sebe ima preko deset tiskanih samostalnih knjiga. Predsjednica je književnog kluba "Boka" i aktivna članica Zajednice Hrvata u Crnoj Gori. Živi u Kotoru i radi kao diplomirani pravnik.

Iz njezinog bogatog pjesničkog opusa odlučili smo se za pjesmu koja veliča proljeće, ljubav i blagoslov trešnjinog cvijeta

DESANKA MATIJEVIĆ
BLAGOSLOV
TREŠNJINOG CVIJETA

Na postelji od modrina,
blagdane mi oči tvoje...
damarima dana
buktinja mi sine...
među rukama tvojim
luka je topline;
Lađom od mjeseca
zaskočiš visine

pa razlistah maestral
da me tebi vine,
sva topla od čežnje, ljepote, miline...
Ti si jutro moje,
pjesma vječno mlada
Muzika si moja, vrh moga sklada;
Blagoslov je satkan
od trešnjinog cvijeta...
ti si moja luka
i sjaj zanovijeta!

Upoznajmo Hrvatsku (1)

OSOBNA KARTA HRVATSKE

Položaj:

Hrvatska je zemljopisno smještena na raskrižju puteva za središnju Europu i Sredozemlje.

Općenite informacije:

Službeni naziv	Republika Hrvatska
Službeni jezik	Hrvatski
Alfabet	Latinica
Novčana jedinica	Kuna (100 lipa)
Stanovništvo	4,494,000
Broj otoka	1,185 (66 naseljenih)
Glavni grad	Zagreb

Politički sustav:

Višestranačka parlamentarna republika.

Površina:

Ukupna površina	89,810 km²
Površina zemlje	56,610 km²
Površina mora	33,200 km²
Ukupna gosp. površ.	113,680 km²
Duljina obale	5,835 km
– kopneni dio	1,777 km
– otoci	4,058 km

- Slavonskobrodska
- Zadarska
- Osječko-baranjska
- Šibensko-kninska
- Vukovarsko-srijemska
- Splitsko-dalmatinska
- Istarska
- Dubrovačko-neretvanska
- Međimurska

Teritorijalno administrativna struktura:

20 županija i Grad Zagreb; ukupno ima 121 grad i 416 općina zagrebačka.

Županije

- Krapinsko-zagorska
- Sisačko-moslavačka
- Karlovačka
- Varaždinska
- Koprivničko-križevačka
- Bjelovarsko-bilogorska
- Riječko-goranska
- Ličko-senjska
- Virovitičko-podravska
- Požeško-slavonska

Ostali važniji gradovi:

Dubrovnik, Gospic, Karlovac, Osijek, Pula, Rijeka, Slavonski Brod, Sisak, Split, Šibenik, Varaždin, Vukovar, Zadar

Zastava i grb

Zastava Republike Hrvatske sastoji se od tri boje: crvene, bijele i plave s grbom Republike Hrvatske u sredini. Omjer širine i dužine zastave je 1 : 2. Boje zastave su položene vodoravno i to ovim redom s gornje strane: crvena, bijela i plava. Svaka boja čini jednu trećinu širine zastave. Grb Republike Hrvatske je smješten u sredini zastave tako da gornji dio grba (kruna) nalazi se u crveno polje zastave, a donji dio grba nalazi se u plavo polje zastave. Središnja točka grba poklapa se s točkom u kojoj se sijeku dijagonale zastave. Republike Hrvatske je povijesni hrvatski grb u obliku štita dvostruko podijeljen vodoravno i okomito u dvadesetak crvenih i bijelih (srebrnih) polja, tako da je prvo polje u gornjem lijevom kutu štita crvene boje. Iznad štita se nalazi kruna sa pet šiljaka koja se u blagom luku spaja sa lijevim i desnim gornjim dijelom štita. U krunu je smješteno pet manjih štitova s povijesnim hrvatskim grbovima koji su poredani od lijeve na desnu stranu štita u ovom redu: najstariji poznati grb Hrvatske, grbovi Dubrovačke Republike, Dalmacije, Istre i Slavonije.

Baščanska ploča

Kultura:

Hrvatska pripada srednjeeuropskoj i mediteranskoj kulturnoj i civilizacijskoj krugu i tradiciji. Bogato i vrijedno kulturno i povijesno naslijeđe svjedoči tisućljetnoj prisutnosti Hrvata na ovim prostorima.

Specifična urbana kultura obalnih i otočnih krajeva vidljiva je u gradovima kao što su Poreč, Rovinj, Pula, Zadar, Šibenik, Hvar, Korčula i Ston, dok Split (Dioklecijanova palača) i Dubrovnik predstavljaju svjetsko kulturno naslijeđe pod zaštitom UNESCO-a.

Klima:

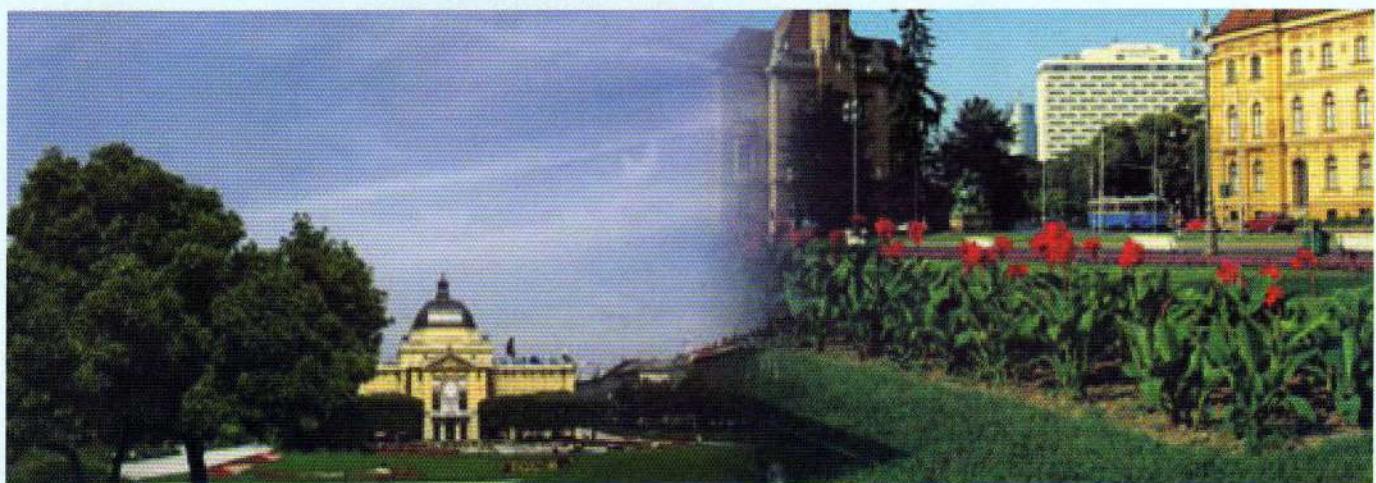
Klima je u unutrašnjosti Hrvatske *umjereno kontinentska*, u gorskoj Hrvatskoj *preplaninska i planinska*, u primorskom dijelu *mediteranska* (sa suhim i toplim ljetima te vlažnim i blagim zimama), a u zagori *submediteranska* (s nešto hladnijim zimama i toplijim ljetima). S prosječno 2.600 sunčanih sati u godini jadranska je obala jedna od najsunčanijih u Sredozemlju, a temperatura mora ljeti je od 25°C do 27°C.

Religije:

Rimokatolici, pravoslavci, muslimani, Židovi, protestanti, ostali.

14

POVJEST GRADA ZAGREBA

Prvotno naselje koje je nosilo ime Zagreb protezalo se uz lijevu obalu potoka Medveščaka. Ono ulazi u povijest 1094., kad je ugarski kralj Ladislav u njemu osnovao biskupiju. Uz biskupske sjedište razvija se uskoro, sjeverno od katedrale, kanoničko naselje (Kanonička ves, Kaptol). Zagreb je i županijski castrum i sjedište bana. Biskupskom Zagrebu pripadala je Vlaška ulica, a od 1247. i dio zemljista na Gradecu, gdje je Kaptol podignuo svoju kulu (Popov toranj). Uz naselje Zagreb razvija se na susjednom brdu (današnji Gornji grad) utvrđeno naselje Gradec (Grec, Grech). Oba naselja doživjela su 1242. provalu i haranje Tatara. Iste godine hrvatsko-ugarski kralj Bela IV. daruje Gradecu tzv. Zlatnu bulu, povlasticu kojom se stanovnici Gradeca izuzimaju od županske vlasti, a kralju se obvezuju na vojnu dužnost. Neposredno nakon povlačenja Tatara građani počinju utvrđivati Gradec. Utvrđivanje je uglavnom završeno 1266.; bedemi s kulama i vratima opasivali su grad u obliku trokuta. Podno Gradeca nastaje njegovo predgrađe - Njemačka (Šoštarska) ves i Nova varoška ves (današnja Ilica), a od 1334. na kanoničkim se posjedima sjeverno od Kaptola razvija Nova ves. Kad su u XV. st. Turci počeli provaljivati i u Tropolje, dopustio je kralj Matija Korvin 1469. biskupu da utvrdi Kaptol. Bedemi s kulama, koji su opasivali grad u obliku četverokuta, bili su dovršeni već oko 1478., a utvrde oko same katedrale definitivno je izradio ostrogonski nadbiskup Toma Bakač, koji je u prvoj četvrti XVI. st. bio administrator zagrebačke biskupije. Iako su stoljećima Kaptol i Gradec (koji je 1609. dobio svoj novi statut) dvije zasebne općine, ipak se od XVI. st. počinje postupno upotrebljavati naziv Zagreb za obje općine. Otada se Zagreb

drži političkim središtem i glavnim gradom Hrvatske i Slavonije (u Hrvatskom saboru to je posebno naglašeno 1557.). Hrvatski banovi do početka XVII. st. nisu stolovali u Zagrebu; prvi ga je za svoje sjedište izabrao Nikola Frankopan 1621. Na poziv Hrvatskog sabora došli su u Zagreb 1606. isusovci i već 1607. prenijeli iz Ljubljane u svoj zagrebački kolegij tiskaru, a 1669. otvorili akademiju, na kojoj se predavala filozofija, teologija i pravo. Aktivnost isusovačke tiskare obnovio je 1695. Pavao Ritter Vitezović. U tijeku XVII. i XVIII. st. Zagreb je teško stradao od velikih požara (1645., 1674., 1706., 1731.) i kuge (1647., 1682.).

God. 1776. prebačeno je iz Varaždina u Zagreb sjedište Hrvatskoga kraljevskog vijeća (vlade), a za Josipa II. grad postaje sjedište Varaždinskoga i Karlovačkoga generalata. Potkraj stoljeća na trošak gradske i kaptolske općine započela je gradnja velike (»zakladne«) bolnice, koja je dovršena 1804.

U XIX. st. počinje brži gospodarski, politički i kulturni razvoj Zagreba. Stoljetne opreke između biskupskega grada i slobodnoga kraljevskoga grada pomalo se brišu, osobito pod utjecajem hrvatskoga narodnog preporoda. Kulturni razvoj Zagreba u XIX. st. obilježuju datumi osnutka nekih važnih kulturnih i prosvjetnih ustanova: 1826. Glazbeno društvo (poslije Glazbeni zavod), a 1829. i prva glazbena škola, 1834. prvo glumište, 1839. Matica ilirska (od 1874. Matica hrvatska), 1846. Narodni muzej, 1866.

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti (sada HAZU), 1874. Sveučilište (prvotno tri fakulteta: filozofski, pravni i teološki). Prva željeznička pruga preko Zagreba otvorena je 1862., iduće godine puštena je u pogon plinara,

grad je dobio svoj vodovod 1878., konjski tramvaj uveden je 1891., a električni tramvaj predan prometu 1910. (električna je centrala podignuta 1907.). Razvoj industrije započinje oko sredine XIX. st. Već 1910. u gradu ima više od stotinu industrijskih poduzeća, od kojih su najvažnija strojarska, tekstilna, prehrabrena i grafička. U Zagrebu je 29. X. 1918. Hrvatski sabor donio odluku o raskidu svih državnopravnih odnosa Hrvatske s Ugarskom i Austrijskom Carevinom i o pristupanju u zajedničku državu Slovenaca, Hrvata i Srba. Između dva rata Zagreb je bio jako industrijsko središte. U njemu je 1926. proradila i prva radiostacija.

Osnutkom Banovine Hrvatske (1939.) Zagreb postaje njezino središte, za II. svjetskoga rata glavni grad Nezavisne Države Hrvatske, ali i središte otpora nacizmu. Komunistička je vlast (1945.), uz primjenu »revolucionarnoga terora«, konfiscirala poduzeća te nacionalizirala ostali dio gospodarstva. To je, uz velik priljev ruralnoga pučanstva, dovelo do sveopće stagnacije. Pedesetih se godina postupno osnivaju kulturne i znanstvene ustanove: kazališta (Zagrebačko dramsko kazalište, poslije Gavella; Komedija), TV Zagreb (danasa HTV, počela emitirati 15. V. 1956.), Leksikografski zavod (1950.) i dr. Unatoč gospodarskoj i kulturnoj kolonizaciji 1948.-1990., Zagreb je glavno duhovno središte otpora jugokomunističkome režimu (»Hrvatsko proljeće« 1971.) te žarište kulturne i nacionalne samosvjести. Od 1991., kao glavni grad samostalne države Hrvatske, sve više postaje sredje-europskom metropolom. ■

JESTE LI ZNALI

Zanimljivosti o Lijepoj našoj

... da se u Hrvatskoj nalazi najmanji grad na svijetu? Riječ je o Humu, gradiću u unutrašnjosti Istre nedaleko od Buzeta, koji je sa svojih 23 stanovnika ušao i u stranice Guinessove knjige svjetskih rekorda - kao najmanji grad uopće. Poznat je i po svojoj Aleji glagoljaša.

... da se Sinjska alka, jedinstveno viteško natjecanje u Europi, ove godine održava po 302. put! Alka se trči svake prve nedjelje u kolovozu u spomen velikoj pobjedi Sinjana nad Turcima 1715. godine. Legenda kaže da je sinjske junake spasila Gospa Sinjska - te se u njezinu čast alka i održava već tri stoljeća.

... da Hrvatskoj pripada čak pet spomenika svjetske kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a. U to su ubrojene tri urbane cjeline: kasnoantička Dioklecijanova palača u Splitu, gradovi Dubrovnik i Trogir te dva spomenička kompleksa, Eufrazijeva bazilika u Poreču i katedrala sv. Jakova u Šibeniku. Nacionalni park Plitvička jezera također je dio UNESCO-ve svjetske baštine.

... da se na Malom Lošinju nalazi prvi rezervat za dupine na Mediteranu! Posebnost lošinjskog akvatorija je kolonija dobroih dupina, što upravo najbolje svjedoči o čistoći mora. Dupina možete i posvojiti, i time pomoći dalnjem istraživanju ove inteligentne vrste. ■

... da je u gradu Rijeci, 60-tih godina 19. stoljeća, proizveden prvi torpedo na svijetu? Na osnovi zamisli Riječanina Ivana Luppisa, Robert Whitehead razvija prvo torpedo, koji će se neprekidno, tijekom 150 godina, proizvoditi u riječkoj tvornici (sve do 1966.).

... da je licitar, tradicionalni hrvatski kolač od medenog tjesteta poznat još od 16.-17. stoljeća, a sam običaj darivanja licitarskog srca kojim mladić djevojci iskazuju svoju privrženost i ljubav, duboko ukorijenjen u hrvatskoj kulturi. Naročita prigoda za takav znak pažnje najveći je blagdan zaljubljenih, Valentinovo. ■

RIJEČI MUDROSTI

Kad se nađeš u teškom položaju
i sve se uroti
protiv tebe,
kad ti se čini
da više ni minute
nećeš izdržati,
nemoj posustati
jer upravo onđe
i u tom trenu sve će se
to iz temelja izokrenuti.
.....

Novi život počinje za nas
sa svakim trenutkom.
Podimo mu radosno
ususret.

Ustrajati moramo,
htjeli mi to ili ne,
a kroz život ćemo
lakše kročiti gledajući
preda se,
nikad se ne
osvrčući unatrag.
.....

Biti vrijedan divljenja i
poštovanja ne znači nikad ne
pogriješiti, već podignuti se
svaki put kad padneš.

Uredništvo:

"Hrvatska Riječ" Skopje ul. Nikola Parapunov bb, zgrada 8, Skopje.
Tel/Fax: + 389 2 30 79 533
Poštanski pretinac 832

Izdavač: ZHM - Skopje

Za izdavača: Snježana Trojačanec

Glavni urednik: Nevenka Kostovska

Redakcija: Anton Kuljevan,
Marija Damjanovska, Ivan Šišak,

Nevenka Kostovska, Snježana
Trojačanec, Ljerka Totch

Lektor: Ana Bukvić

Fotografija: Vlaho Brandolica

Tisk: Cetis Print - Skopje
Grafički dizajn i priprema:

